

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

PIGTRAAD

12. ÅRGANG
NR. 6 . JUNI 1957

UDGIVET AF
**KAMMERATERNES
HJÆLPEFOND**

NORDBORNHOLMS TURISTBUREAU Sandvig Tlf. Allinge nr. 1
BRØDRENE ANKER Jernstøberi & maskinfabrik Hasle — Tlf. 2
FLEMMING JØRGENSEN Gudhjem Manufakturhandel
RØ BRUGSFØRENING Rø st.
Besøg BRÆNDEGARDHAVEN Svaneke
SAVVÆRKSEJER MUNK Vestermarie Rønne
LANGELANDS FRØAVLS-KOMPAGNI A/S Bornholms afd., Nexø
A. P. HELLISEN Smede- og maskinforr. Lobbæk, Bornholm
ENGELL's BYGGEF. Søndergade 11 Rønne
FOX SKO A. m. b. A. Tornegade 1 Rønne
HOTEL »Romantik« Allinge-Sandvig
RUTSKER BRUGS
SVEND HENRIKSEN Urmager & guldsmed - Aakirkeby

KAMMERATERNES HJÆLPEFOND

Stiftet 1945

PROTEKTOR: HS. KGL. HØJHED PRINS AXEL

Fondens kontor: St. Kannikestræde 10, Kbh. K. (kontortid: 10—15).
Telf.: Om dagen Minerva 1336, om aftenen Ordrup 5075 — Postkonto 780.

Medlemmer: Iflg. fundatsens § 4 kan som medlemmer af fonden kun optages danske statsborgere, der grundet aktiv indsats i frihedskampen i besættelsestiden har været indsat i danske eller tyske fængsler eller i danske eller tyske fange- eller koncentrationslejre. Danske sydslesvigere, der ikke har dansk indfødsret, men iøvrigt opfylder betingelserne, kan også optages, ligesom personer med norsk indfødsret, der har været bo-siddende i Danmark og har øvet aktiv indsats i frihedskampen, også kan optages som medlemmer.

Formål: Iflg. fundatsens § 14 skal de midler, fonden har til rådighed til uddeling, fortrinsvis komme deporterede, sekundært alle de, der som følge af deltagelse i frihedskampen har været arresteret og interneret, til gode tilligemed disse sidstes efterladte. Kammeratskabshjælpen ydes til: 1) Kammerater, hvis helbred på grund af frihedskampen har lidt sådan skade, at de ikke økonomisk er i stand til at give deres børn den uddannelse, som de ellers ville have fået. 2) Børn efter faldne kammerater. — Beløbet skal fortrinsvis anvendes til at give børnene en uddannelse som den, deres fader ville have givet dem, hvis han var forblevet i live. 3) Tilskud til særlige formål udover de ovenfor under 2) nævnte til kammeraternes enker og børn. 4) Tilskud navnlig som hjælp til studieophold, rekreationsophold her i landet eller i de andre nordiske lande — og andre lignende øjemed.

Forretningsudvalget:

Formand: Konsul, sagfører Kaj V. Dahl, Vitus Berings Plads 1, Horsens.
Næstformand: Oberst Fl. B. Larsen, Østerbrogade 28, Kbh. Ø. C. 16.014.
Kasserer: Statsaut. revisor H. C. Steen Hansen, St. Kannikestræde 10, Kbh.
Leder af fondens kontor: Arkitekt H. Kornbeck, Ordrup Jagtvej 137, Charlottenlund. Ordrup 5075.
Sekretær: Overlærer Johs. Fosmark, Slagelsegade 9, 2., København Ø.

Den øvrige bestyrelse:

Pastor Aage E. Damtoft, Vesterbro 76, Aalborg.

Seminarieforstander, cand. mag. Paul Holt, Århus.

Landsretssagfører Otto Jespersen, Store Torv 16, Århus.

Arkitekt P. A. Johansen, Bernstorffs-lunds allé 80, Charlottenlund.

Oberst K. Kjeldsen, Odense.

Tandteknikermester Leo Kæraa, Banegårdspladsen, Århus.

Bibliotekar O. Leth, Johnstrupsvej 8, Sorø.

Aut. vand- og gasmester Johs. Loft, de Mezasvej 18, Århus.

Førstelærer P. E. Mahler, Nr. Søby, Fyn.

Fabrikant Poul Møller, Skive.

Læge Børge Næsted, Sadolinsgade 9, Odense.

Boghandler Otto W. Olesen, Rådhusstræde 2, Randers.

Kontorchef O. Olesen, Grønnegade 18 A, Herning.

Landsretssagfører H. Rambusch, Kongensgade 49, Esbjerg.

Pastor Poul Riis, Rosenvængets Sideallé 5, København Ø.

Prokurist Otto Schmidt, Kolding.

Dommer K. Thestrup, M. F., Herning.

FORSIDEN:

Kong Frederik den Niende besøgte Bangsbo for nogle år siden og studerer her et af efterretningstjenestens kort over de tyske styrkers placering i Nordjylland.

Nummer 6
Juni 1957
12. Årgang

Pigtraad

Redaktion:
Slagelsegade 9²
Telefon Øbro 8537
København Ø.

Danske koncentrationslejrfangers blad

*

Organ for kammeraternes hjælpefond

BLADET PIGTRAAD

Organ for og udgivet af Kammeraternes Hjælpefond. Udkommer med 12 numre årligt. Abonnement 15 kr. pr. år (Girokonto 780 kan benyttes ved bestilling af abonnement).

SEKRETARIAT

Ekspedition, abonnements- og annonceafdeling: St. Kannikestræde 10, København K. (kontortid 10-15) Minerva 1336.

REDAKTION

Ansvarshavende redaktør: Overlærer Johs. Fosmark. (Medlem af Dansk Fagpresseforening), Slagelsegade 9, 2. København Ø. Telefon: Øbro 8537 (træffes bedst 17,30-18,30).

FORRETNINGSFØRER

FOR BLADET

Arkitekt Henning Kornbeck, Ordrup Jagtvej 137, Charlottenlund.
Telefon: Ordrup 5075.

TRYKKERI

A/S Folketidendes bogtrykkeri,
Ringsted.

INDHOLD:

	Side
Søens folk - de glemte modstandsfolk	127
Vendelboernes frihedsmuseum	129
Dansk gesandt i London	133
Det vigtigste	135
Flygtningene i Sverige	137
Dagbogsblade	139
Fangeforeningerne	144

SØENS FOLK

De glemte modstandsfolk

Sømændenes organisationer har gennem Ritzaus Bureau udsendt en protestskrivelse, der samler sig om to forhold, nemlig en protest mod, at sømændenes navne endnu ikke er kommet på en mindemur i Ryvangen, samt en afstandtagen fra, at sømændene ikke var indbudt til at være repræsenteret i Mindelunden under den engelske dronnings besøg.

I et svar fra Frihedskampens Veteraner gøres der nogen indrømmelse overfor sømændenes protester.

Vi omtaler andetsteds i bladet, hvem der repræsenterede modstandsbevægelsen i Ryvangen den pågældende dag, og der kan ikke være grund til at være utilfredse med repræsentationen. At der har manglet en og anden, er ikke noget enestående. Der vil altid være nogen, der er forhindret, og de fleste modstandsfolk har jo heldigvis en række pligter, de ikke kan smide fra sig, og så må jo de mennesker komme, der kan frigøre sig.

Hvad spørgsmålet angår med en mindemur i Ryvangen for søens mænd, skal der ikke lægges skjul på, at kravet er rimeligt, og selv om der kan opstå mange vanskeligheder med udvælgelsen af navne, er de vel ikke større, end at de kan overvindes.

Spørgsmålet henhører imidlertid alene under kirkeministeriet og modstandsbevægelsen som sådan har ingen indflydelse herpå.

Når talen bliver om at huske søens

mænd, når der foregår noget officielt i Ryvangen, må man sige, at dette ønske lader sig efterkomme. Det er selvfølgelig, at mange af søens folk gjorde en værdifuld indsats, der fuldt ud kan sidestilles med indsatsen på landjorden.

Man kan kalde det et prestige-spørgsmål, men man kan også kalde det et spørgsmål om sømmelighed, og her bør vi blankt fra modstandsbevægelsens side på landjorden indrømme, at vi for ofte har glemt søens folk, samt give et alvorligt ment tilsagn om at love forbedring i fremtiden.

Hertil kan dog føjes, at modstandsbevægelsen til søs også engang imellem kunne indbyde modstandsbevægelsen til lands til et og andet af officiel art, der måtte samle sig om ankeret i Nyhavn.

Sker begge dele, vil der ligesom komme en fornuftig balance i tingene til glæde for alle.

NÆSTE NUMMER

AF PIGTRAAD BLIVER
ET DOBBELTNUMMER,
DER UDKOMMER I
ANLEDNING AF 29.
AUGUST

BOTVED BOATS

VORDINGBORG — DENMARK

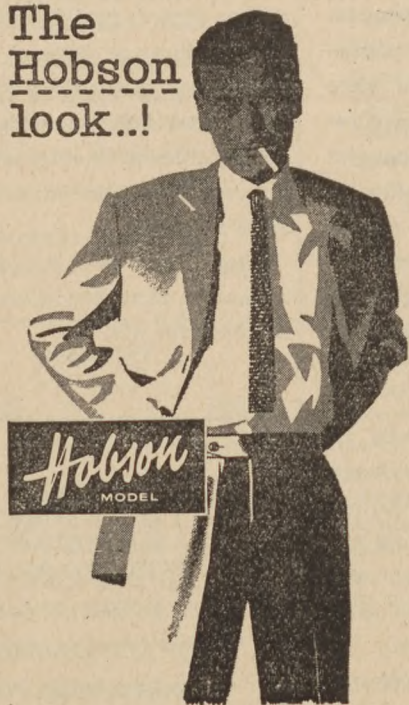
Hassings Glober — dansk kvalitetsarbejde

Ved avisen — Ved radioen — Ved fjernsynet
Når ferierejsen planlægges — Når lektierne læses

— FØLG MED PÅ EN GLOBUS

HASSINGS FORLAG

The
Hobson
look..!

Aditone

Europas største og mest
moderne specialforretning
for høreapparater.

BORGERGADE 15 — KØBENHAVN K.
TELEFON PALÆ *9323

★

AARHUS

VESTERGADE 6,

tlf. 2 36 60

ODENSE

SDR. BOULEVARD 40,

tlf. 15 755

AALBORG

BOULEVARDEN 22,

tlf. 2 56 33

HELSINGØR

SCT. OLAIGADE 26,

tlf. 21 09 56

Vendelboernes

FRIHEDSMUSEUM PÅ BANGSBO

passerer den første 10-årsdag

Den 29. august indvies Danmarks Frihedsmuseum på Esplanaden ved Frihavnen. Men der findes også andre frihedsmuseer.

Eforen for 4-maj-kollegiet i Aalborg, redaktør N. A. Eigenbroth, har besøgt vendelboernes frihedsmuseum i Bangsbo og fortæller om denne samling.

Adskillige steder i Jylland og formentlig også på øerne er man af den opfattelse, at man godt kunne have åbnet en diskussion om placeringen af Danmarks Frihedsmuseum. Det er muligt, at diskussionen ville have resulteret i den nuværende løsning, altså placering i landets hovedstad, omend denne ligger i en udkant af riget, men alligevel havde det set pænt ud, om man havde overvejet mulighederne for en anden og mere central beliggenhed. Nu blev placeringen altså København, og rundt om fra hele landet sender man de ting, der endnu er i behold fra kampårene til det frihedsmuseum, som udadtil skal stå som et af Danmarks monumenter for frihedskampen.

Alligevel bliver provinsen ikke ribbet for håndgribelige minder. Initiativrige kredse har rundt om sørget for oprettelse af samlinger, som for kommende generationer vil sikre de ting, som vidner både om tyskernes åg i de fem besættelsesår og om modstandsbevægelsens kamp og hjælpen fra de allierede. En af de bedste samlinger i provinsen er skabt på det gamle herresæde Bangsbo i Frederikshavn.

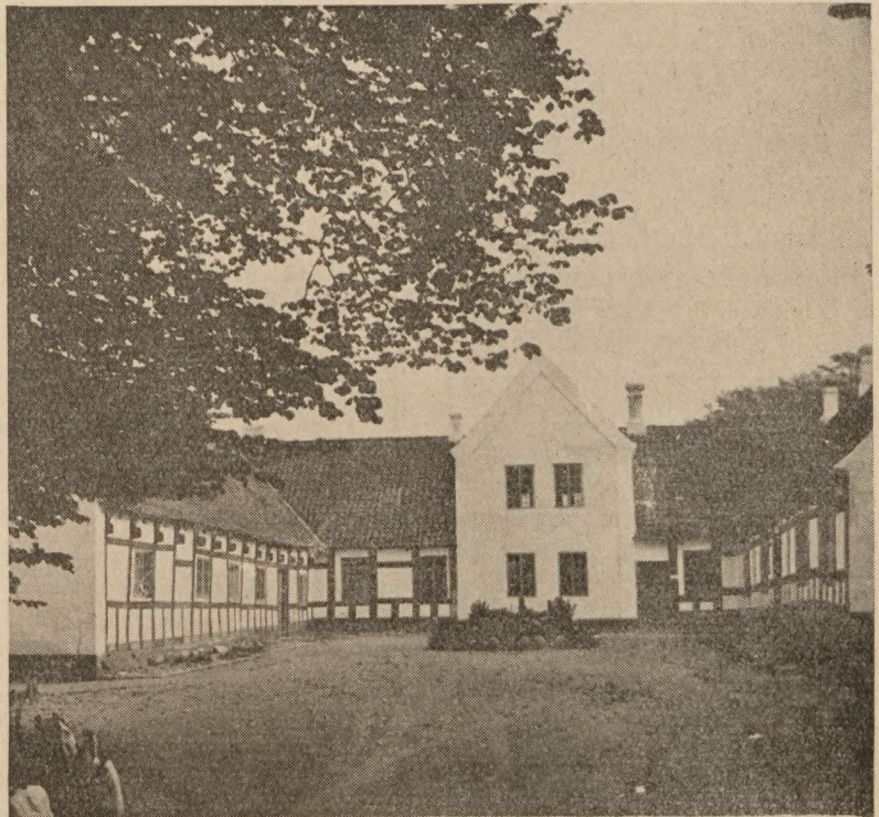
Under krigen havde Bangsbo ikke noget godt navn. Tyskerne tog samtlige bygninger i anvendelse og afspærrede parken, og da Gestapo sendte en afdeling til Vendsyssel, etablerede bøddelkorpset hovedkvarter på Bangsbo. I november 1944 samlede

hele landets opmærksomhed sig om Bangsbo, hvortil Gestapo førte de mange Hjørring-patrioter, som blev arresteret i aktionen mod efterretningstjenestens og radiotjenestens folk i Vendsyssel. Det var således på Bangsbo, at den 55-årige murermester Valdemar Vangsted blev torteret til døde og begravet i parken. Ikke langt fra hovedbygningen har Odd

Fellow Logerne rejst en mindesten for Vangsted.

STRAKS efter befrielsen begyndte lokalkomiteen at samle våben, illegale blade, billeder og skrivelser med henblik på et frihedsmuseum. I første omgang fandt man husrum i Torden-skjolds krudttårn på havnen, men i 1947 fik man Frederikshavns byråd interesseret i planerne om oprettelse af et museum i Bangsbos hovedbygning.

Tre stuer blev stillet til rådighed for frihedsmuseet, og i det forløbne tiår er samlingerne stadig blevet udvidet. Blandt klenodierne er en amerikansk gummibåd, som en Frederikshavnerkutter opfiskede i Nordsøen med 10 amerikanske flyvere fra en nedskudt maskine. Efterretningstjenesten var under hele krigen særlig aktiv i Vend-

Hovedbygningen til herresædet Bangsbo. Under krigen Gestapos hovedkvarter for Vendsyssel, i dag ramme om frihedsmuseet, Frederikshavns bymuseum, søfartsmuseet og Hulda Lütken-samlingen.

**DANSK FRØ- OG
SILO-SELSKAB**

Nyropsgade 37 København V

BRØDRENE ANDERSEN A/S

Skovlundevej 53

Herlev

PARFUMERIE BOURJOIS A/S

Høffdingsvej 22
København — Valby

TELEFONICO

Frederikssundsvej 60

CARL A. MADSEN

Kolonial — isenkram
Holmehus pr. Helsingør

BRDR. SOELBERG

Vordingborg

H. KLARSKOV JEPPESEN

Statsaut. revisor
Vordingborg

A. SANDBIRK

Thorbjørns efft.
Vordingborg

MEYER & LUDVIGSEN

Vordingborg

Milow
**RADIO &
FJERN SYN**

FREDERIKSSUNDSVEJ 330 — BRØNSHØJ
BELLA 7000

Jørgen Schjerbeck jun. A/S

KØBENHAVN

Stürup & Prosch-Jensen A/S

INGENIØR- OG ENTREPRENØRFIRMA
MITCHELLSGADE 23 KØBENHAVN V

INGENIØRHUSETS RESTAURANT

Vester Farimagsgade 27 København V

JØRGEN A. RASMUSSEN

Amaliegade 33 C. 1018 København K

R. CHR. ANDREASEN & CO.

Sluseholmen C. 11472 (fl. lin.) København SV

C. W. MESSERSCHMIDT A/S

Stolpegaardsvej 105 Gentofte

Et kig gennem en af afdelingerne på Frihedsmuseet på Bangsbo. Til venstre en faldskærm, en voksfigur med en frihedskæmpers 5. maj-udrustning samt et glimt af den gummibåd, som en Frederikshavner-kutter fandt med 10 amerikanske flyvere.

syssel, fordi de allierede her var stærkest interesseret i at følge såvel troptransporterne over Frederikshavns havn og i udbygningen af forsvarsværkerne i Nord- og Vestjylland. Fra denne gren af modstandsbevægelsens arbejde byder samlingerne på fremragende kort over de tyske troppers placering på forskellige tidspunkter. Det var oplysninger, som man i de allieredes hovedkvarter i høj grad forstod at værdsætte.

I en stue har man stræbt efter at vise, hvad den danske modstandsbevægelse havde at virke med, lige fra illegale blade til våben og sprængstoffer. En væg er dækket af faldskærme, hvis bånd har forbindelse med våbencontainere, der viser eksempler på, hvordan forsyningerne til den danske modstandsbevægelse blev pakket.

På een væg ser man tyske „rigs-krigsflag“, og på en anden væg bl. a. et engelsk orlogsflag, som har tilhørt Naval Party 1770 og fulgte afdelingen på dens vej igennem Frankrig, Belgien, Holland og Tyskland, indtil det til sidst vajede over det engelske hovedkvarter i Århus i 1945.

BANGSBO-MUSEET rummer også en bemærkelsesværdig samling af billeder, som dels er optaget af danske patrioter og dels af tyskerne selv, taget i forvaring af modstandsbevægelsen i Frederikshavn i maj 1945. Det er stærkt varierende følelser, der behersker tilskuere ved gennemgang af disse billedsamlinger. Man ser de tyske massebegravelser efter heldigt gennemførte engelske aktioner mod troptransportskibe i Aalbæk-bugten. Der er eksempler på modstandsbevægelsens sabotager imod tyske stillinger og mod værnemagerne, og der er billeder, som er taget i den tyske krigsret over afhøring af danske patrioter.

Bangsbo frihedsmuseum vil for eftertiden være et værdifuldt mødested for alle, som vil interessere sig for det, der hændte i Danmarks skæbneår. De borgere i Frederikshavn, som tog initiativet til oprettelse af denne samling og til dens stadige udbygning, fortjener anerkendelse i langt videre kredse end de lokalt afgrænsede Vendelbo-interesser.

N. A. Eigenbroth.

En hilsen til »Pigtraad«s
Redaktør Johs. Fosmark
på hans 50-ÅRS-dag

Det er første gang, jeg som formand for Kammeraternes Hjælpefond har bedt bladets redaktør træde til side for at give mig ordet uden redaktørens indblanding.

Sagen er den, at Pigtråds redaktør fra bladets start i maj 1946, overlærer Johs. Fosmark, den 8. juli fylder 50 år, et særdeles rundt, der bør understreges med en tak fra kammeraterne og Fonden for hans utrættelige arbejde og strålende redaktion af vort blad Pigtråd.

Da Fosmark trådte til som redaktør, var det en hidtil ganske ukendt opgave, der skulle løses, en opgave, som ingen nogen sinde tidligere havde prøvet kræfter på, nemlig at skrive og lede et blad, der var talerør for de danske kvinder og mænd, der under den tyske besættelse sad bag lås og slås eller bag pigtråd.

Opgaven blev lige fra starten en hjertesag for Fosmark, og det er sikkert ganske usædvanligt, at en tidskriftsredaktør er gået til arbejdet med så meget humor, parret med en

Redaktør Johs. Fosmark.

jaco

**KJØBENHAVNS
GALVANISERINGS-ANSTALT**

TEGLHOLMSGADE 15 - SV

Frascati

Café & Rôtisserie A/S
Vesterbrogade 1 - Tlf. 5772
København V

W. Svanemose

Værktojs- & maskinfabrik
Sandtoften 1 — Gentofte

Vagn Balslev

Langebrogade 17
København K
Tlf. Sundby 7283 — 786

Kaj Kjeldsen

Stolpegårdsvej 109
Gentofte

INGENIØRFIRMAET
OLESEN & NØRGAARD A/S
Ellekær 3 Herlev

DACOLA A/S
Maskinfabrik
C. F. Richsvej 109 Kbh. F.

KJOLEKITLER
FORKLÆDER
PYJAMAS
NATKJOLER

A/S THEODOR KRÜGERS EFTF. „KONFEKTIONSBYEN“ LERSØ PARKALLÉ 109 KBHVN. Ø RY. 6222

ALFRED RAFFEL A/S

Vodroffsvej 46

Luna 2343

København V

THOR JØRGENSEN A/S

KØBENHAVN

NORDISK TEGNEMASKINE INDUSTRI A/S

Bomporten 1

Gentofte 3292 - 5181

WILSON & CO. A/S INTERNATIONAL SPEDITION

By. 9340

Kbhvn. K

AJVA A/S

Sydmarken 22—26

Søborg

HOFFENSETS OFFSET — REPRODUKTION

Blågårdsgade 23 B,

København N

A. MEJLØE & CO. A/S
Mosedalsvej 15 — København N — Valby

LEMVIGH-MÜLLER & MUNCK A/S
KØBENHAVN

så beskeden tilbageholdenhed, som Fosmark er i besiddelse af; ingen kan med skygge af ret sige, at han gør reklame for sig selv, tværtimod er han til enhver tid ivrig efter at bringe alle andre frem i rampelyset og holder sig selv i baggrunden.

For Kammeraternes Hjælpefond har Fosmarks redaktion af bladet været et stort og ganske uundværligt aktiv. Han har dannet det organ, omkring hvilket de store summer til hjælpearbejdet for nødlidende kammerater er fremskaffet, og heller ikke skal det glemmes, at størstedelen af startkapitalen til Kammeraternes Hjælpefond fremkom ved salg af den af ham redigerede bog „Danske i tyske koncentrationslejre“, ca. 40.000 kr.

Tit og mangan gang har kammerater sagt eller skrevet, at Fosmark har en ganske usædvanlig evne til at skrive i bladet på en sådan måde om aktuelle spørgsmål, at vi gamle fanger må nikke og sige: Rigtigt! Det er sådan, vi mener og sådan, det skal siges.

To gange om året, forår og efterår, hører vi i bestyrelsen redaktøren aflægge beretning om arbejdet med stoffet, og selv om vi alle har læst bladet, får vi gennem hans klare og koncise beretninger problemerne yderligere belyst, og føler os trygge ved forvisningen om, at bladet bliver grundigt tilrettelagt og arbejdet udført med ikke ringe nidkærhed og forståelse af aktualiteter.

En væsentlig årsag til, at Fosmark magter at skrive Pigtråd på en sådan måde, at det med fuld ret kaldes danske koncentrationslejr-fangers blad, er vel dels hans målbevidste arbejde indenfor dansk illegal presse og dels den lange tid, han selv var interneret og deporteret. Han har selv oplevet det hele: Den enerverende illegale kamp, livet i Vestre fængsel, tilværelsen i

Horserøds træbarakker, den levende begravelse bag pigtråden i flere tyske k-z-lejre, og sidst de vidunderlige transporter, først af svensk, siden af dansk Røde Kors, og endelig befrielsesdagen i Sverige.

Ved hans runde fødselsdag vil vi takke ham for hans arbejde med at holde sammen på medlemsflokket, og vi vil takke ham for hans aldrig svigtende interesse og energi, når det gjaldt om at lave et blad, som vi sætter pris på og glæder os til at læse.

Vi forstår faktisk ikke, at det er muligt nu 12 år efter befrielsen at lave et fangeblad, som de fleste af os ikke kan tænke os at undvære, men Fosmark har evnet at gøre dét, som man skulle anse for at ligge udenfor mulighedens grænser, muligt.

Fonden kunne slet ikke bestå, hvis vi ikke gennem Pigtråd kunne meddele os til og holde sammen på de gamle kammerater, hvoraf endnu ca. 1.000 slutter op om fonden og det arbejde, der udføres for vore syge og nødlidende kammerater.

Vi hilser en god kammerat og en dygtig redaktør.

Til lykke, Fosmark!

Horsens, d. 12. juni 1957.

Kaj Dahl.

Dansk gesandt i London, da Danmark var besat.

Eduard Reventlow:

I DANSK TJENESTE.

Thaning og Appels forlag.

En højtstående embedsmand i udenrigstjenesten har skrevet sine erindringer og fortæller om sin opvækst, sin familie og alle de betydende mennesker, han har mødt på sin vej, men det, der gør denne bog interessant for en større læserkreds, er skildringen af årene som gesandt i England, da Danmark var besat.

I de indledende kapitler, der omhandler slægten, barndomshjemmet,

skole- og studentertiden, tegnes portrætter med nænsom hånd af forældrene og den nærmeste familie og fortælles om livet på herregårdene i den patriarkalske tid.

Efter at have taget juridisk embeds-eksamen i 1909 blev bogens forfatter antaget som aspirant i udenrigsministeriet, i hvis tjeneste han kom til at virke i 45 år, bl. a. som direktør for udenrigsministeriet (1922—1932), som gesandt i Stockholm (1932—1938) og endelig som gesandt (senere ambassadør) i London (1938—1953).

Det fremgår af bogen, at grev Reventlow er embedsmand i dette ords bedste forstand og bogens titel „I dansk tjeneste“ dækker fuldt ud hans virke gennem de mange år; altid loyal, altid arbejdende for sagen uden at sætte sin egen person i forgrunden, tjenende land, konge og skiftende regeringer.

Den 9. april blev bogens forfatter sat på en hård prøve. I modsætning til gesandten i Washington, Henrik Kauffman, besluttede han ikke at bryde med den hjemlige regering, men opretholde neutralitetslinien i London. For den korrekte diplomat har det været en vanskelig stilling at stå i: på den ene side ønsket om at tage afstand fra den af tyskerne dirigerede regering, på den anden side modviljen mod at skabe vanskeligheder hjemme.

Af bogen får man et stærkt indtryk af den sorg og ydmygelse, det var for alle danske i udlandet at erfare, hvor let det var gået for tyskerne at overtage Danmark, og hvor hurtigt man indordnede sig under de nye forhold.

Den 25. november 1941 underskrev Danmark antikominternpagten, og dette gav stødet til, at gesandt og gesandtskab i London meddelte regeringen i København, at man ikke mere kunne tage mod ordre hjemmefra men betragtede sig som frit stillet.

Først efter 29. august 1943 hjalp det rigtigt på stemningen hos de danske i London. De danske sømænds og de frivillige danskes indsats var med til at genoprette den tabte prestige, men det blev først og fremmest den hjemlige modstandsbevægelses store indsats, der for alvor øgede den good-will som vi efterhånden opnåede, og som Danmark nød godt af efter befrielsen.

VERDENSREJSEBUREAUET
WAGONS-LITS//COOK

Vesterbrogade 1, København V
Tlf. Minerva 2747

C. W. KAISER
Slagtermester

Buddingevej 87 Tlf. 87 54 89

INGOLF KIRKHOLM
Statsautoriseret revisor

H. C. Andersens Boulevard 1
København V.

**MATHIAS
&
FEDDERSEN**

I. CANTOR A/S

Nørre Voldgade 82 Kbh. K

Mekaniker
HAKON OLSEN
Rungsted Kyst

Vognmand
TH. GABRIELSEN
Hørsholm

FISKENETFABRIKEN
„DANMARK“
Helsingør

J. P. WINDUM
Flytteforretning
Hillerød

G. KRISTIANSEN
Slagtermester
Hillerød

HAMMERS RESTAURANT

Tlf. 50 11 12

S. C. SØRENSEN A/S

GLADSAXE MØLLEVEJ — KØBENHAVN — SØBORG

INGENIØRFIRMAET
JØRGEN HANSEN & TJALVE

Sønderlundsvej 206

Herlev

DANSK-SVENSK STÅL-AKTS.

Bredgade 26 E

København K

C. T. WINKEL A/S
CIVILINGENIØRER OG ENTREPRENØRER

Tlf. Helrup 7103

DANSK TERMOPLASTISK INDUSTRI A/S

Nyrnberggade 23

København S

FJERNSYN - NEUTROFON - GULDSEGL

Det vigtigste

✱ ✱ ✱

Det er om aftenen den 4. maj. Jeg kører i sporvogn gennem byen og sidder nu og mediterer ved det betagende syn af de mange levende lys, der fra borgernes vinduer stråler ud i den mørke aften.

Synet tilfredsstillende mig, for de oplyste vinduer er i overtal. Trods årenes ubønhørlige gang og dermed tidens udviskende virkning, bekræfter de mange strålende lys, at glemselens slør endnu ikke er bredt ud over „de fem forbandede år“ og det, de kostede.

„Men“, spørger jeg nu mig selv, „tør man mon håbe, at der blandt disse demonstrerende hjem også er repræsentanter for den nye generation. Dem, der var hørn dengang og faktisk kun kender begivenhederne fra overleveringen? Det er da det vigtigste ...“

Jeg får usikkerhedsfølelser, for ganske naturligt glider mine tanker videre til den nye generation inden for min etat. Har den forståelsen af, at de ældre kolleger kendte deres pligt og i mangfoldighed betalte deres pris med liv og helbred for Danmarks frihed?

Min usikkerhedsfølelse er ikke affødt af intet ...

Jeg ved nu, hvad jeg vil gøre for at understrege det, der for mig står som det vigtigste, nemlig at den nye generation lærer at forstå, at når talen er om brigaden i Sverige, Amalienborg-

Bogen skildrer alle begivenheder under krigen i London, man læser om arbejdet i Det danske Råd og om forhandlingerne med en lang række engelske statsmænd og politikere.

Man bliver klar over, hvilket stort og uegennyttigt arbejde, der blev gjort af mange danske i udlandet og det gælder for dem som for bogens forfatter, at man kan sige som en hæder, at de har været „i dansk tjeneste“.

OLAV HOLST.

I »Politibladet« for 8. juni skriver foranden for »Buchenwaldklubben«, overpolitibetjent S. Julsgaard Larsen:

vagten, danske politimænd under jorden og Buchenwaldlejren, er det ikke selvforherligelse, men et tordnende „Det må ikke glemmes — for jeres egen skyld“, der er det primære. Jeg vil bede redaktøren af dette blad om at gengive en erklæring fra „den højere SS- og politifører i Danmark“, der til underretning for det danske folk blev bragt i alle landets blade den 22. september 1944 om grundene til den tyske aktion mod dansk politi. Læs og forstå:

leer:
steles-Annoncerne. (S. 18).
oma-Annoncerne. (S. 17).
Annoncerne. (S. 14).
søbe Bekendtgørelser. (S. 15).
Bona-Siden. (S. 17).
niken Side 12

skøved fra Dr. Frederik Poulsen.
Udgaverne ved Kaldon i Nordgrønland.

indene omkring det østlige Middelhavet, Grækenland, Egypten og det Østen, har danske Arkæologer og Rejsende gennem det sidste Par Aar haft deres Gang med stadig i Mønstrene. Og ikke mindst har Arkæologer gennem den franske koles Gæstfrihed, haft Lejlighed til at Studere i Hellas. En vigtig del af Vej er hermed lagt mellem Danmark den klassiske Kulturs Moderland, iken fortæller Professor Johannes ved herom og knytter hertil Erindringer om Udgaverne i Dalmatien.

na Radioprogrammer. (S. 21).
mes: Chick. (S. 20).

te i Dag:
Kongelige Teater 19.30—22. „Doo le“, Allé-Scenen 19.30. „Castro“, Apollo-teatret 18.30 og 20.30. „Sok-Bevnen“. Det ny Teater 19.30. glade Enke“. Folke-teatret 19.30. Frederiksberg Teater 19.30. „Prins-Næverus Teater 19.30. „Nei, nei“, „Nyde-Teatret 19.30—21.00. „Pokus-Bevnen“. Rialto 18.45 og Spejlspejlet“. Rindskolen 19.30. „Løvet er jo dejligt“. Bode Kro 19.30. „Sommerkvænen 1944“. Cirkus-hen 19.30. Forestilling.

opløst med sjældelig Virkning.
III. Indtil en Omorganisation af det danske Polit har fundet Sted, overtages Opretholdelsen af den offentlige Ro og Sikkerhed af den tyske Besættelsesmagt.
IV. Ulovlig Vaabenbesiddelse straffes med sjældelig Skydning.

1700 Betjente ført til tysk Interneringslejr.

En Erklæring fra Den højere SS- og Politifører i Danmark om Grundene til den tyske Aktion.

Pressekontoret hos Den højere SS- og Politifører i Danmark meddeler:

Til Grund for de tilfangetagne danske Politibetjentes Overføring til en Interneringslejr i Tyskland ligger følgende:

1. Efter møjsommelige Undersøgelser kunde det fastslaaes, at Politiet under Misbrug af sin politimæssige Embedspligt havde fremmet de illegale Kredses Arbejde, givet dem Husly og vanskeliggjort det tyske Efterforskningsarbejde samt foretaget Befrielsesforsøg over for Illegale.

Forordning vedrørende Automobilkørsel i Danmark

Fra og med 1 Dag træder følgende Forordning vedrørende Automobilkørsel i Danmark i Kraft:

1. Fra i Dag Kl. 16,00 er enhver Form for Automobilkørsel i Landkommunerne forbudt.
2. Undtaget fra Forbudet er de sædvanlige Marketransporter og Løgevoerne, disse dog kun for saavidt de benyttes til direkte Udøvelse af Løvegerning, samt Løstrogne som kører med militære Formaal for Øje og for Organisation Tudi, i begge Tilfælde med fornødne Køretildelelser.
3. Automobilkørsel i Byer og Landbyer inden for Bygrensen omfattes ikke af dette Forbud.

VI. De Indgber, det er blevet nødvendigt at foretage inden for det danske Polit, vil blive ophævet, saa snart den normale Sikkerhedsstand er genoprettet i København og Provinsen.

København, den 19. September 1944.

4. Fra den 21. ds. Kl. 15,00 er Automobilkørsel paa Landet tilladt for Automobiler, som er i Besiddelse af en særlig Køretildelelse udstedt af en tysk Standskommandantur eller et af det tyske Politis Tjenestesteder. Anseegninger herom kan fremsættes over for den lokale tyske Standskommandantur eller de tyske Polititjenestesteder.

5. Overtrædelse af dette Forbud vil medføre Beslagtagelse af Automobillet og Strafforfølgelse over for Chaufføren, holdvads Ejeren.

København, d. 18. September 1944.

Den højere SS- og Politifører i Danmark

1700 Betjente ført til tysk Interneringslejr

En Erklæring fra den højere SS- og Politifører i Danmark om Grundene til den tyske Aktion

Pressekontoret hos Den højere SS- og Politifører i Danmark meddeler:

Til Grund for de tilfangetagne danske Politibetjentes Overføring til en Interneringslejr i Tyskland ligger følgende:

1. Efter møjsommelige Undersøgelser kunde det fastslaaes, at Politiet under Misbrug af sin politimæssige Embedspligt havde fremmet de illegale Kredses Samarbejde med den udenlandske Militærorganisation, som havde bese Politiaffaratets Stotte.

2. Paa Politigaarden i København er der blevet fundet Uniformer tilhørende forskellige tyske Troppetilfølgere, Soldaterbøger og Identifikationsmærker samt Vaaben, der udtrykkeligt beviser Politiets Samarbejde med den udenlandske Militærorganisation, som havde bese Politiaffaratets Stotte.

3. For at forbinde yderligere Befrielsesaktioner og fac at undgaa ethvert Blodoffer, blev denne illegale Del af det danske Polit overført til en særlig Interneringslejr i Tyskland, hvortil alle de Anholdte pr. Skik i Dag er ankommet i bedste Velgaaende.

Fortsættes Side 12.

Restingfors. Tese
MINISTER von Bern
dag Aften i Radio
Medberget Den 19.
1944 vil i vor Historie bli
som den tunge Pipeveien
vort Folk Lige saa dybt
ske Folk. Disse Aar har
Fred, lige saa dybt har de
rørt i sig. Indenfor ved
den Slunde da det maatte
over for Nødvendigheden
Fredsvilkaarere for Øst-
sine Muligheder for et
helt Liv. Denne Stund er

Handelsflaade og
pladser stilles til R
I Dag har vor Fred
i Moskva underlegnet
Vaabenstilstand med
ringen og Storbritann
tegnelsen af Overens
tyder, at vi er forpligt
at paabegynde Tilbage
af vore Troper til den
af den Grænse, der be
ved Freden i Moskva
er saaledes tabt, og ve
ninger om en Ændri
mindste de værste
uformalisjellige. F
Fortsættes Side

Handelsflaade og pladser stilles til R

I Dag har vor Fred i Moskva underlegnet Vaabenstilstand med ringen og Storbritann tegnelsen af Overens tyder, at vi er forpligt at paabegynde Tilbage af vore Troper til den af den Grænse, der be ved Freden i Moskva er saaledes tabt, og vinger om en Ændri mindste de værste uformalisjellige. F

Fals

En Erklæring

De samvirkende P
seddel: Verserende M
igen i Dag er falske.
København, den 2
De sa

Brudstykke af forsiden af dagbladet Politiken for 22. sept. 1944.

Søpavillonen

RESTAURANT &
SELSKABSLOKALER

GRUE & Co.

Erik Levison A/S

Vesterbrogade 69—71
København V

H. E. HECTOR A/S

Kvalitet ☆ Pasform ☆ Udvalg

HENRY SCHMIDT

Godthåbsvej 109 A   Kbh. F

AMERICAN
EXPRESS COMPANY A/S
Dagmarhus — Kbh. V.

DYBTRYK

Reproduktion

ROTOGRAVURE A/S, TAFFELBAYSALLE 17, HELLERUP

DAN-TRANSPORT A/S

VESTERGADE 33 — KØBENHAVN K.
MINERVA 1683

Sækkeleje-Kompagniet A/S

HELSINGØRGADE 20 — KØBENHAVN K.

Henning Hansen & Erik Carlsen

Jens E. Frølund

RADGIVENDE CIVILINGENIØRER F.R.I.
Dr. Tværgade 30 — Kbh. K. — MI. 4745

A. STELLING

VALGARDSVEJ 2

KØBENHAVN - VALBY

Ernst C. Lohse & Co's EFTF.

NØRREVOLDGADE 6

KØBENHAVN N.

NORDISK KINEMATOCRAFFABRIK

Gl. Kongevej 15 C, Kbh. V.

Tlf. 6873

Hvordan trivedes flygtningene?

I de foregående artikler i denne serie har redaktør **Per Møller** fortalt forskellige træk om, hvordan der blev sørget for flygtningene, og hvordan deres daglige tilværelse formede sig. I denne artikel skildres, hvordan man modtog de deporterede danske, der overførtes til Sverige hen mod krigens slutning.

DE DEPORTEREDE KOMMER TIL SVERIGE

En strøm af glæde og taknemmelighed gik gennem de danske flygtninges sind, da de i foråret 1945 fik de første efterretninger om den heldige gennemførelse af grev Folke Bernadottes aktion til fordel for koncentrationslejr-fangerne i Tyskland. Den megen hemmelighedsfuldhed, der på grund af tyske prestigehensyn omgav aktionen, indtil den var omtrent gennemført, gav anledning til

2. Paa Politigaarden i København er der blevet fundet Uniformer tilhørende forskellige tyske Tropeafdelinger, Soldaterbøger og Identifikationsmærker samt Vaaben, der udtrykkeligt beviser Politiets Samarbejde med den underjordiske Militærororganisation, som havde hele Politiapparatets Støtte.

3. For at forhindre yderligere Befrielsesaktioner og for at undgå ethvert Blodoffer, blev denne illegale Del af det danske Politi overført til en særlig Interneringslejr i Tyskland, hvortil alle de Anholdte pr. Skib i Dag er ankommet i bedste Velgaaende.

(„Politiken“, den 22. sept. 1944).

tvivl og skiftende forhåbninger. Men en skønne dag var det en uomstødelig kendsgerning, at det var lykkedes at redde tusinder af fanger ud af koncentrationslejrene og overføre dem til Sverige. De danske flygtninge i Sverige jublede, da de fik de gode nyheder. Mange af dem havde jo en slægtning, en god bekendt eller en ven fra frihedskampen blandt de ulykkelige, der var blevet ført til Tyskland, og som man nu kunne håbe at gense i friheden i Sverige. Det er ingen overdrivelse at sige, at der blev grædt af glæde i mange danske flygtningehjem i Sverige i de dage, da de befriede deporterede begyndte at ankomme til Sverige.

Ved ankomsten til Sverige var de tusinder af befriede fanger meget optaget af de overvældende sympatitilkendegivelser, der var blevet vist dem under turen gennem Danmark. Med tårer i øjnene fortalte de om det indtryk, det havde gjort, da titusinder og atter titusinder danskere havde stået langt vejene og i byernes gader og vinket til dem, sunget og råbt hurra, kastet blomster til dem og givet dem tobak og madpakker.

Modtagelsen af de mange befriede fanger nødvendiggjorde, at de svenske myndigheder med nogle få dages varsel stablede en kæmpemæssig organisation på benene. Den 7. april kom der besked om, at man skulle gøre klar til at modtage tusinder af frigivne, der kunne ventes når som helst. Natten mellem den 9. og 10. april ankom den første transport, hvoriblandt var 30 kvinder og 78 mænd af dansk nationalitet. De var alle politiske fanger.

Det første, der skete med de deporterede var, at de fik noget at spise. Selvom de havde fået en god forplejning under turen gennem Danmark, betød mad uhyre meget for dem. Mange af dem havde sultet i lange tider, og der var adskillige fuld-

voksne mænd, der kun vejede mellem 30 og 40 kg, da de kom til Sverige. Efter bespisningen førtes de til en sanitetsanstalt, hvor de blev afluset, og hvor det meste af deres tøj blev brændt. Det var gennemgående heller ikke bedre værd. Især var kvinderne dårligt udrustet, og mange af dem havde kun en slidt og hullet tynd sommerkjole over undertøjet. Kun få havde ordentlige overfrakker, og mange var iført hullede kludesko, hvad måske trods alt var at foretrække fremfor de udtrådte, slidte selskabssko, som nogle var iført.

Ved ankomsten til Sverige var der nogle af de deporterede, hvis ansigter strålede af glæde, og der var andre, der græd af bevægelse. Men ind imellem fandtes der kvinder og mænd med sløve, apatiske udtryk. Det var,

som om lidelserne i Tyskland havde udslukt alt liv i dem. En del af dem havde tydelige psykiske sygdomssymptomer. En yngre københavner stillede sig således ganske uforstående, da en ven spurgte, om han ville have bragt en hilsen til sin kone. „Er jeg gift?“, spurgte han.

Der måtte gennemføres et stort og mangesidet arbejde af de svenske myndigheder, inden de befriede deporterede kunne omdannes til almindelige mennesker. Man måtte sørge for tøj, lægebehandling og meget andet til de tusinder, der i løbet af få dage kom til landet. Både det danske

F. FRIEDMANN & SØN Malerfirma Nytorv 11 Kbh. K.
KR. ANDERSEN Lersø Parkalle 105 Kbh. Ø.
A/S DANBRIDGE Ægir 5920 Frederikssundsvej 60 C, NV.
BAY & VISSING A/S Tomsgårdsvej 28 Kbh. NV.
BRØDRENE FESSEL Wilders Plads Kbh. K.
ERIK WILLUMSEN C. F. Richsvej 109 Kbh. K.
NORDISK LÆDERVAREFABRIK Skalbakken 6 — Vanløse
KOLBES TAPETFABRIK A/S København — Glostrup
C. REIERMANN Papfabrik Amagerbrogade 114 - 116
Aktieselskabet KEMI-CASCO Sandtoften 25 Gentofte
CHR. E. EMBORG A/S Jemtelandsgade 1 Kbh. S.
P. E. EHRHARDT C. 1793 Kbh. K.
Hørsholm Kino

Nordisk Kulsyrefabrik A/S GL. KØGEVEJ 7 KØBENHAVN — VALBY
A/S KULIMPORTEN DANIA H. C. Andersens Boulevard 9 Tlf. C. 3443
G. SALICATH & CO. Tordenskjoldsgade 25, Kbh. K., tlf. By. 8712
Otto Christensen & Kaj Sørensen Civilingeniør — entreprenør C. F. Richsvej 71 Telefon Gothåb 7511
DAMPSKIBS-AKTIESELSKABET „MYREN“ Amaliegade 36 — København K.
DE KØRER TRYGT MED TAXA 9001 HUSK! Den grønne frilygte og det grønne friskilt!
VILHELM PETERSEN & CO. Tordenskjoldsgade 31 København K.
BYGGERIETS MASKINSTATIONER, AKTIESELSKAB Vester Farimagsgade 31 — København V. — Tlf. MI. 3870
MARTIN DYRBYE Aktieselskab Købmagergade 9 København K.
HELMUTH A. JENSEN Bernh. Bangs Alle 20 København F.
CARL ALLERS BLADE

gesandtskab i Sverige og de danske flygtninge fandt lejlighed til at gøre et omfattende arbejde for de landsmænd, der på denne måde var kommet til Sverige. Det var et grundprincip ved det velfærdsarbejde, der blev organiseret, at de deporterede skulle have det bedre end de almindelige flygtninge. Der blev sørget så godt for dem, som man var i stand til. De befriede deporterede fik lov at rejse tilbage til Danmark efter befrielsen, inden den almindelige organiserede hjemrejse for flygtninge blev sat i gang.

Dagbogsblade

5/6.

60 politifolk uarbejdsdygtige på grund af deportation.

På Dansk Politiforbunds kongres i Sønderborg kom formanden, overpolitbetjent A. Dalsgaard ind på en omtale af politiets forhold under en krigs- eller besættelsessituation og udtalte, at politiet ønsker en klar forholdsordre idet han sagde: En forholdsordre er nødvendig. Den enkelte politimand må på forhånd være gjort bekendt med, hvilke opgaver han har. De nuværende uklare forhold kan hverken politi eller befolkning være tjent med.

Formanden oplyste endvidere, at ca. 60 politifolk endnu er helt eller delvis uarbejdsdygtige på grund af deportation eller deltagelse i modstandsbevægelsen.

4/6.

Flere penge til kz-fanger.

En talsmand for den internationale Auschwitz komité oplyste i aftes efter et tre dages lukket komitémøde, at I. G. Farben-trustens likvidatorer er gået med til forhandlinger om en forhøjelse af den erstatning, der skal betales til de fanger, der udførte slavearbejde for firmaet.

Hidtil er likvidatorerne gået med til at betale 27 millioner mark til tidligere jødiske fanger og tre millioner mark til ikke-jødiske fanger.

Den internationale komité har betegnet disse beløb som utilstrækkelige, oplyste komiteens talsmand, og han sagde, at man var blevet enige om, at efterkommere af døde fanger også skulle komme i betragtning.

Ifølge talsmanden er det komiteens opfattelse, at det samlede erstatningsbeløb bør sættes op til 60 millioner mark, og at antallet af erstatningsberettigede bør sættes op fra 6000 til 10.000.

15/6.

Appel fra de landflygtige baltare

I hele den frie verden mindedes estlændere, letlændere og lithauere på årsdagen begivenhederne i deres lande den 14. juni 1941, da tusinder af intetanende og fredelige mennesker blev deporteret fra de baltiske lande til Sibiriens koncentrationslejre. De tre baltiske flygtningeorganisationer i Danmark har i anledning af årsdagen udsendt et opråb, hvori det kræves, at sovjetregimet beviser sine påståede fredelige hensigter ved at give de undertrykte lande deres frihed tilbage og ved at lade disse lande selv bestemme den leveform, som de ønsker.

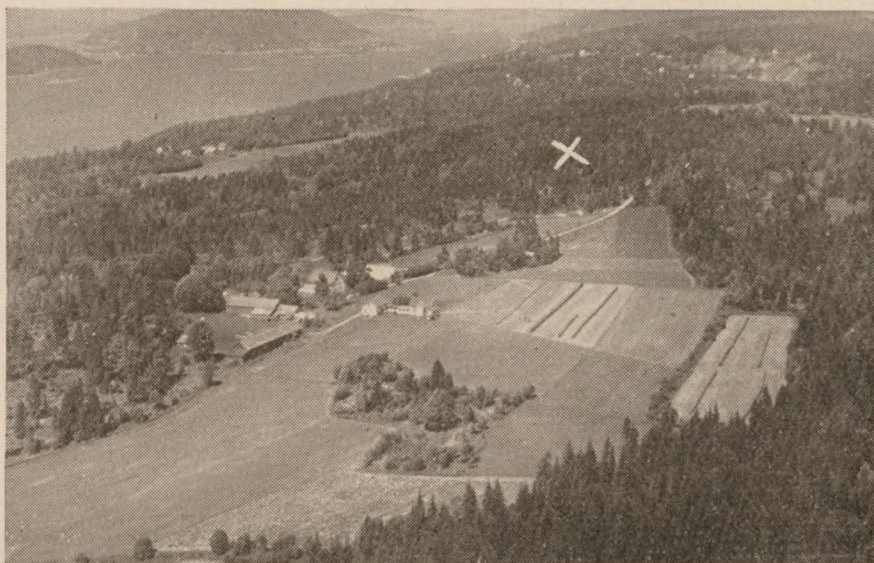
Opråbet slutter: „Vi appellerer i dag til hele den frie verden og beder

den om støtte i vore rimelige krav om:

1. Respekt for menneskerettighederne,
2. Likvidering af slavelejrene,
3. Standsning af deportationer og hjemsendelse af de deporterede,
4. Tilbagetrækning af sovjettropper og okkupationsmyndigheder fra de besatte lande,
5. Genoprettelse af Estlands, Letlands og Lithauens samt andre besatte landes uafhængighed og suverænitet“.

Et løfte fra valgkampen

I valgkampens tummel har undervisningsminister Jul. Bomholt, der er valgt i Esbjerg, givet esbjergenserne et bemærkelsesværdigt løfte. Han har lovet, at enkerne efter danske søfolk, som omkom i allieret tjeneste under krigen, nu vil slippe for at tilbagebetale resten af de lån, som statskassen ydede under krigen. Dermed håber man, at der langt om længe vil blive sat en stopper for de trusler om fogedforretninger, retsforfølgelser o. s. v., som de pågældende har været udsat for i over en halv snes år.

Luftfoto fra gården „Ekeberggård“ i Norge. Ved det hvide kryds skal der rejses et rekreativshjem for kvinder fra frihedskampen.

A/S FEHR & Co

ASSENS

**A. P. BERG'S
SØLVVAREFABRIK A/S**

Assens

K. SØRENSEN

v/ Jølver Rasmussen

Trikotage & skotøj Assens

VESTFYNS KULIMPORT

Assens

IMPORTØREN

Tlf. 514

Østergade 25 Assens

Blikkenslagermester

KURT CHRISTENSEN

Assens

A/S FAABORG

CEMENTTAGSTENS FABRIK

MOTORFABRIKKEN

„MARSTAL“

v/ Åge Hansen Tlf. 219

MARSTAL KULIMPORT

Johs. Hay.

N. C. MEYERS EFTF.

M. S. MATHORNE

Rudkøbing

LANGELANDS

KULKOMPAGNI A/S

Rudkøbing

MARREBÆK BRYGGERI

MIKROVÆRK A/S

SYDMARKEN 38 — SØBORG

SØBORG 4838

A/S Jørgen Petersen & Co

BERNH. BANGS ALLE 25 — KØBENHAVN F.

Melchior & Voltelen

Ingeniører & entreprenører

TRONDHJEMSGADE 12 - KØBENHAVN Ø

TELEFON TRIA 4108*

Carl Jürgensen

ELEKTROMOTOR & APPARAT FABRIK A/S

BROHUSVÆRK — GENTOFTE

A/S WRIGHT, THOMSEN & KIER

Trondhjems Plads 3

København Ø

GEORG JENSEN & WENDEL

Kgl. dansk hofleverandør

Kgl. svensk hofsølvsmid

BENNETTS REJSEBUREAU A/S

KØBENHAVN

OTTESEN & MEYER A/S

Christians Brygge 18

København K.

BRØDRENE CLAUSEN

Aktieselskab

Toreby pr. Flintinge

F. SALLING A/S

AARHUS

WORNING

FARVER - LAKKER - TAPET
Aalborg

V. SØRENSEN

Tlf. 3 55 77 Aalborg

A. W. Milling

AKTIESELSKAB
Aalborg

B. Bech's Salatfabrik

Aktieselskab
Aalborg

SVEND MØLLER

Vesterbro 80 Aalborg

KONDITORI-HJØRNET

Bispensgade 4 Aalborg

Hans Larsen A/S

AALBORG

POSINS SKRÆDDERI

Borggade 11

Aarhus

Tlf. 2 64 03

Aalborg Diskontobank A/S

Aalborg Bys og Omegns Sparekasse

Landbosparekassen i Aalborg

H. RIEKEHR & SØN

AALBORG

AALBORG STIFTSTIDENDE

J. P. Jensen & Co

AALBORG

P. C. PETERSEN A/S

AALBORG

LANGE & UNMACK A/S

TELEFON 3103 — AALBORG

H. Thorndahl

AALBORG

Aktieselskabet
F. HESTBECH & CO.
Aalborg

**HANDELS
TRYKKERIET**
Aalborg

L. K. KRISTENSEN & SØN
Radio - Fjernsyn - Cykler
Danmarksgade 53 - Aalborg

**M. KRAGELUNDS
FABRIKKER**
Aalborg

FALCKS REDNINGSKORPS
Aalborg, A/S

CYKLER - SYMASKINER
HARALD PETERSEN
Nytov 9 Aalborg

**AALBORG OLIE- OG
BENZIN KOMPAGNI A/S**

AALBORG DAMPVASKERI
Giro 8739 — Tlf. 3 55 55
Fredericiagade 15-17 Aalborg

H. ULF NIELSEN
Aktieselskab
Aalborg

FERD. FÆRCH & CO.
Tømremestre
Aalborg

H. FREDERIKSEN & SØN
Fiskergade 1 Vejle

Aalborg Værft A/S

PALADS TEATRET

AALBORG

POUL BANG

AALBORG

**AKTIESELSKABET
DE FORENEDE TEXTILFABRIKKER
I AALBORG**

CITY - BIO

AALBORG

SAGFØRER AUKTIONERNE
Borgergade 6 Telf. 5131 Aalborg

MAGASIN SKJØDT & MOURITSEN
AALBORG

**BANDAGIST OG KIRURGISK INSTRUMENTMAGER
W. KAISER A/S**
Vestergade 5 Telf. 2 05 75 Aarhus

M. Mikkelsen & Søn

Malermestre
Arne Helvig Mikkelsen — Aage Mikkelsen
Aarhus

**AKTIESELSKABET
VEJLE ALBUMINFABRIK**

LARSEN & KNUDSEN
VEJLE LITOGRAFISKE ANSTALT A/S
Telefon 526

Aktieselskab SKANDINAVISK KEDELFABRIK Herning
VAGNER KØLKJÆR Hestehandler Jyllandsgade 6   Herning
N. P. ERIKSEN - SKOTØJ Østergade   Herning
MARTIN PEDERSEN Strømpe- & tricotagefabrik Tjørring pr. Herning
TJØRRING STRØMPE- OG TRICOTAGEFABRIK A/S Tjørring pr. Herning
TJØRRING MASKINSTRICKERI Tjørring pr. Herning
MADS EG DAMGAARD A/S Herning
A. FLENSBORG HERNING MASKINFABRIK A/S Tlf. 83 — 1283
WOLF RADIO Tlf. 887 Østergade 35   Herning
JENS KRØJGAARDS TRIKOTAGEFABRIK A/S Herning
Herning Bad
Lund & Erichsen Elektro-Installation* Bredgade 49 — Herning
Trikotagehandler VERNER BLIDDAL - Herning

OTTO JENSEN'S FARVEHANDEL A/S Østergade Herning	
Skolegade 7 „GENEGA“ MØBLER v/ Niels Mortensen Herning	
Tlf. 480 OMME & RASMUSSEN Murermestre Herning	
BRDR. CHRISTENSEN Aut. elektroinstallatør Herning - Tlf. 499	Herning Autohandel
Herning DALGAARD Tlf. 728	
J. FAURHOLT Trikotagefabrik Ikast	
Telf. 21 H. C. HANSEN Tricotagefabrik Ikast	
VESTERGAARD POULSEN Trikotagefabrik Ikast Tlf. 117	Murermester AAGE WEGENER Nørregade Skanderborg
REVISIONSKONTORET I SKANDERBORG Aktieselskab	SKANDERBORG INVENTARFABRIK v/ Hugo Overgaard, tlf. 605
Skanderborg VIGGO FRIIS Tlf. 226	SKANDERBORG MOTOR-COMPAGNI A. Purup
Tlf. 483 V. WESTER Skanderborg	ARBEJDERNES FÆLLESBAGERI A/S Horsens
SKANDERBORG MEJERI A/S Tlf. 289	VAREHUSET Carl Hansen & J. Christensen Fredericia
AKTIESELSKABET ERNST VOSS FABRIK FREDERICIA	

Vellykket udflugt til Christiansfeld og Skamlingsbanken

Foreningen af tidligere Gestapofanger holdt i weekenden årsmøde i Kolding med 70 deltagere fra hele landet. Årsmødet, der fik et i alle måder vellykket forløb, indledtes med middag lørdag på Saxildhus, hvorefter der var selskabeligt samvær.

Hovedparten af mødedeltagerne blev om natten indkvarteret privat hos værter i Kolding, og søndag formiddag samledes man ved mindesmærket ved Koldinghus Staldgård, hvor landsformanden, professor Ove Hoff, København, nedlagde en krans. Mange benyttede sig af lejligheden til at se indenfor i „Celle 2“ i museet på Staldgården.

Adskillige fanger fra besættelsestiden har jo så dystre minder fra dette sted. Derefter kørte selskabet til Christiansfeld og besøgte med stor interesse Brødremenighedens forskellige bygninger og den berømte kirkegård. Efter et besøg på Skamlingsbanken, hvor der blev nedlagt krans ved klokkestabelen, kørte man tilbage til Kolding.

Film-affen og udflugt for Dachaufangerne.

Dachau-klubben havde en velbesøgt kammeratskabsaften i Holbergsalen i Admiral Gjeddes gård den 2. maj. Man viste filmen „De fem år“. Efter filmfremvisningen samledes man ved kafebordene, hvor formanden, Svend Busk, redegjorde for bestemmelserne iden nye erstatningslov. Det kammeratlige samvær fortsatte nogle timer, så det var sent, inden man skiltes.

Den årlige udflugt gik i år til Præstø. Man startede lørdag den 15. juni om eftermiddagen i busser og kørte direkte til Hjemstavnsgården i Præstø.

Man spiste her den medbragte mad, hvorefter der var nogle timers underholdning inden hjemturen.

Efter traditionen plejer udflugten ellers at gå til De små Haver på Frederiksberg, men det ser ud til, at der vil gå tradition i at tage til Præstø i stedet.

Kammeratskabs-stævne i Hillerød

Sjællandsafdelingen af Gestapofangerne har kammeratskabs-stævne i Hillerød lørdag den 6. juli. Kammeraterne fra København tager samlet med toget fra Hovedbanegården kl. 16,19 og er i Hillerød kl. 17,09. Da man opnår rabat ved samlet rejse, vil udgiften kun andrage 4—5 kr. for hver.

På Jernbanehotellet spises den medbragte mad, hvorefter der er underholdning. Kammerater fra Nordsjælland kan slutte til direkte på Jernbanehotellet, hvor de da skal være kl. 18.

Der er allerede mange, der glæder sig til atter at hilse på kammeraterne fra Nordsjælland, og der er da heller ingen tvivl om, at værten på Jernbanehotellet, vor fangekammerat fra Frøslev, Svend Darling, vil gøre alt for at gøre det festlig for deltagerne.

Kammerater fra København skal af hensyn til pladsbestillingen indmelde sig senest den 3. juli. Det sker hos formanden, Niels Stampe, Rønnebærvej 1, Holte, telefon Holte 2182.

Næste gang, Sjællandsafdelingen atter kalder, bliver lørdag den 17. august. Man samles da i Næstved med kammeraterne fra Sydsjælland.

Den engelske dronning i Ryvangen

Programmet for den engelske dronnings besøg i Danmark omfattede også et besøg i Mindelunden i Ryvangen den 21. maj.

Det blev iøvrigt til et længere besøg i Mindelunden, end der var sat tid af til på programmet, for både dronningen og prins Philip tog sig tid til mere end bare at sige goddag til de fremmødte frihedskæmpere, der til lejligheden nok en gang havde fundet armbindene frem.

Allerede ved indkørselen var de kongelige blevet mødt af Erling Foss og Stig Jensen, og efter kransenedlæggelsen kom turen til de øvrige specielt udvalgte. Det var Frode Jakobsen, Per Federspiel og Erik Husfeldt, lederen

af „Lysglimt“ Kaj Hansen, Erik Hartmann fra „Det nationale værn“, formanden for Gestapofangerne Ove Hoff, Jacob Jacobsen, der var en af de ledende modstandsmænd i Sønderjylland, Jens Lillelund fra „Holger Danske“, Frank Zorn fra Amalienborgvagtten, J. Michael Iversen, der ledede hvervningen af danske frivillige i England, dr. Anton Rask fra Selde, Sv. Truelsen fra efterretningssvæsenet, radiotelegrafisten Duus-Hansen, Mogens Staffelt fra „Holger Danske“, lederen af Studenternes Efterretningstjeneste Arne Sejv, kriminalassistent Roland Olsen og O. Schmidt. Der blev snakket godt om begivenhederne under krigen, og Erling Foss nåede at få forklaret, hvorfor han går med NATO-pindsvinet i sit knaphul.

Anerkendelse til videnskabsmand

Tre videnskabsmænd har tilsammen modtaget 10.000 kr. til anvendelse til studierejser i udlandet. Blandt dem er dr. med. Jørgen Kieler, tidligere Neuegamme.

Dr. Kieler har planlagt at deltage i internationale cellekongresser i Skotland.

Modstandsbevægelsens mindemur på Frihedsmuseet

Med dette nummer af Pigtråd følger et indlæg, der nærmere redegør for betingelserne for at kunne få gruppe-navne o. l. på muren ved Danmarks Frihedsmuseum.

Der er gjort forsøg på at rejse en drøftelse af betimeligheden af en sådan modstandsbevægelsens mindemur. Når man imidlertid sørger for, at de, der kommer på mindemuren, er gruppe o. l., der virkelig fortjener det, synes tanken tiltalende.

En sådan mindemur vil kunne give modstandsbevægelsen historie og også være en yderligere attraktion ved Frihedsmuseet.